

EXPERIMENTUL- EXPERIENȚĂ DE ÎNVĂȚARE

Educatoare, Dura Ruxandra
Grădinița cu Program Prelungit „ABC”, Suceava

Curiozitatea, spiritul de observație, însoțite de dorința de cunoaștere și cercetare sunt doar câteva premise ce constituie baza învățării prin experiențele directe. Utilizarea analizatorilor, precum cel vizual, auditiv, olfactiv sau cutanat, poate influența și, totodată, îmbunătăți semnificativ calitatea experienței de învățare, motiv pentru care, este de datoria noastră ca formatori să căutăm contextele cele mai favorabile realizării obiectivelor propuse în cadrul unei activități cu preșcolarii.

Utilizarea experimentului în învățământul preșcolar este imperioasă, întrucât preșcolarul își însușește anumite abilități practice, își dezvoltă gândirea logică și creativă, componente cheie pentru o dezvoltare armonioasă. Totodată, este una dintre metodele ce îndeplinește cu succes toate cerințele unei experiențe de învățare calitative, prin participarea activă la învățare, observarea fenomenelor, formularea de întrebări și găsirea răspunsurilor.

Drept dovadă, prezint în cele ce urmează un proiect de activitate integrată în care experimentul este metoda în jurul căreia se conturează întreaga activitate:

Grupa/Nivel: nivel II/ grupa mare „Fluturașii”

Tema anuală de studiu: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

Tema săptămânii: „Apa-sursă de viață”

Tema activității: „În lumea lui Picurici”

Elemente componente ale activității integrate:

ADE –DLC – „Povestea unei picături de ploaie” – lectura educatoarei

– DȘ – „Lichide combinăm și lucruri noi învățăm” – experiment

Scopul activității: dezvoltarea capacităților de observare, cercetare, comparare și investigare a elementelor mediului înconjurător, pe baza experimentelor observate și efectuate, precum și stimularea curiozității copiilor, concomitent cu dezvoltarea abilităților de comunicare orală prin intermediul metodelor interactive de grup

Obiective operationale:

- să rețină titlul poveștii;
- să redea firul epic al poveștii pe baza imaginilor prezentate;
- să enumere personajele poveștii;
- să specifice câteva caracteristici ale personajului principal;
- să formuleze propoziții cu cuvinte și expresii noi;
- să prezinte proprietățile apei, respectiv, utilizarea și importanța acesteia;
- să recunoască procedeul de combinare al lichidelor, cu ajutorul educatoarei;
- să redea prin limbaj verbal pașii urmăriți în desfășurarea experimentului;
- să comunice impresii și idei pe baza observării directe.

Strategii didactice:

Metode si procedee: observația, conversația, explicația, exercitiul, problematizarea, munca independentă, munca în perechi, „R.A.I”, lectura educatoarei;

Resurse materiale: ilustrații, minge, figurină-picătura de ploaie, halat de cercetător, pipetă, pahar, apă, boluri, sucul de la fructe, bomboane colorate;

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe.

Scenariul activității

Copiii intră în sala de grupă și se așează pe scăunele în semicerc, moment în care, educatoarea prezintă, sub formă de surpriză, o picătură de ploaie ce se afla pe pervazul de la geamul grupei, musafir care s-a gândit că o vizită la *grupa fluturașilor* ar fi cea mai bună variantă pentru a rezolva o problemă ce nu-i dă pace. Aceasta le spune copiilor că ea se numește „Picurici” și că a venit dintr-un ținut îndepărtat, ca să facă cunoștință cu *grupa fluturașilor*, despre care a auzit vorbindu-se în ținutul ei ca fiind o grupă de copii tare isteți. Aceasta le spune

copiilor c-ar vrea să se cunoască mai bine, astfel încât, și-ar dori să le povestească câteva lucruri despre ea, ca mai apoi, să vadă dacă preșcolarii de la *grupa fluturașii* o pot ajuta.

După răspunsul afirmativ al copiilor, Picurici, ajutată de educatoare, se pregătește să le povestească (ANEXĂ) copiilor cum a ajuns aici, expunerea realizându-se cu ajutorul unor ilustrații reprezentative, urmând ca mai apoi să le mărturisească copiilor că, în ținutul acela frumos din care vine, nu a mai plouat de câteva săptămâni...Din această cauză, ea nu s-a mai întâlnit cu frații ei, de care îi este foarte dor, și nici nu a mai putut să strălucească, reflectând în lumina soarelui culorile care îi plac așa de mult.

La început Picurici spune că a fost foarte tristă, dar apoi s-a gândit că sigur trebuie să existe o soluție pentru această problemă, motiv pentru care și-a luat inima în dinți și a pornit la drum în căutarea *grupeii fluturașilor*.

Ajutorul copiilor nu întârzie să apară, deoarece aceștia au anunțat-o pe Picurici că ar fi încântați să se implice; astfel, se inițiază o discuție cu copiii despre apă, realizându-se o reactualizare a informațiilor însușite anterior, informații precum: culoare, gust, miros, utilizare și importanța acestora; discuția se finalizează cu un joc interactiv, apelând la metoda R.A.I.(Răspunde-Aruncă-Interoghează), unde, cu ajutorul unei mingi, copiii își adresează întrebări unii altora despre cele discutate anterior, urmând ca tot ei să răspundă. Jocul se desfășoară până când toți preșcolarii participă, astfel încât Picurici să-i poată cunoaște pe fiecare în parte.

După finalizarea jocului, Picurici îi invită pe copii să-și imagineze că se vor transforma în mici cercetători, pentru a putea găsi împreună o soluție pentru problema ei, așa cum și marii oameni de știință deslușesc problemele. Copiii știu că apa este incoloră, dar amintindu-și cum Picurici „a împrumutat” din sucul Zmeuricii, Afinuței și Portocalei pentru a putea avea hăinuțe colorate, soluția pentru problema micii picături de apă ar fi foarte ușoară: să extragă sucul unor fructe diferite, așa încât Picurici să fie „pictată” în toate culorile Curcubeului.

Activitatea se desfășoară sub formă de experiment și presupune ca preșcolarii să aibă la îndemână ustensilele necesare, demne de niște cercetători iscusiți, motiv pentru care, cu toții îmbracă halatul de cercetător și se așează la măsuțele din laboratorul *fluturașilor*. Fiecare copil va primi o pipetă și un pahar transparent ce va fi umplut pe jumătate cu apă, iar la mijlocul mesei se va afla un bol cu sucul unui fruct. Picurici adoră culorile, de aceea, pe mesele la care vor lucra micii cercetători vor fi așezate vase cu sucul de la portocale, afine, zmeură, morcov și sfeclă roșie.

Odată așezați la masă, educatoarea va prezenta materialele necesare experimentului, va explica și exersa modul de prindere și utilizare a pipetei, urmând ca apoi copiii să înceapă să combine sucul fructelor/legumelor cu apa din pahar.

Activitatea se finalizează cu prezentarea produsului final în urma amestecului de substanțe. Rezultatul experimentului este cel așteptat; apa din pahar va avea diferite culori datorită sucului: zmeură-roșu, portocale-galben, afine-albastru, morcov-portocaliu, sfeclă roșie-roz, astfel, micii cercetători oferindu-i lui Picurici cea mai colorată experiență.

În final se vor aprecia copiii pentru ajutorul acordat și implicarea lor în activitate, iar apoi se vor recompensa cu bomboane colorate pe care Picurici le-a lăsat acestora în semn de mulțumire și apreciere.

Bibliografie:

1. Anghel, N., Culea, L., Grama, F., Ionașcu, D., Pletea, M., Sesovici, A., (2008), *Activitatea integrată în grădiniță(ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar)*, Ed. Didactica Publishing House, București.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., (2007), *Metode interactive de grup-Ghid metodic* - Editura Arves.
3. *Curriculum pentru învățământul preșcolar(3-6/7 ani)* – MECT – 2008

ANEXĂ

Povestea unei picături de ploaie

(creație proprie)

O poveste veche, din moși strămoși cunoscută, spune așa: demult, tare demult, pe când Dumnezeu a creat lumea și pământul, acesta a vrut ca roadele creației sale să bucure sufletul omului și să-i amintească întotdeauna că El este prezent în fiecare obiect și vietate din lumea asta așa frumos „lucrată”. După ce fiecare făptură și-a găsit locul, picături de ploaie au coborât pe întreg pământul, mângâind florile, copacii și firele de iarbă, care strălucneau în dansul jucăuș al ploii, ivindu-se, mai apoi, un soare puternic ce luminează fiecare colțișor al naturii.

La apariția soarelui toate picăturile de ploaie s-au ascuns în cele mai întunecate locuri pe care le-au putut găsi, însă doar una dintre ele, odată ajunsă pe pământ, s-a minunat în fel și chip de culorile pe care le vedea pentru prima dată în viață. Atunci s-a uitat la ea, dar ea nu era colorată așa cum erau celelalte vietăți din jur.

Singură, într-o lume așa frumos colorată, se gândea: „Oare eu de ce nu am o culoare? De ce toate celelalte făpturi sunt așa frumoase, iar eu am rămas fără culoare? Cum s-a putut întâmpla ca Dumnezeu să uite să-mi dea și mie o culoare care să fie doar a mea?”.

Și atunci, Dumnezeu I se arată picăturii de ploaie și îi spune:

-Mică făptură, nu fii tristă! Am ales pentru fiecare lucru și ființă câte o culoare după judecata Mea, dar pe tine...pe tine te las să-ți alegi culoarea care îți place cel mai mult!

Vorbele lui Dumnezeu au făcut-o foarte fericită...au fost cuvintele pe care și-ar fi dorit să le audă. Astfel, mica picătură de ploaie pornește în cea mai importantă călătorie din viața ei, în urma căreia își putea alege o culoare care s-o facă să se simtă specială.

A pornit la drum...a mers și a tot mers până când, în fața ei se ivește o zmeură:

-Salutare! Eu sunt Picurici, tu cine ești?

-Ce zi însorită, Picurici! Îmi pare bine să te cunosc! Eu sunt Zmeurica. Ce cauți pe aici? După ploaie, am văzut cum toți frații tăi s-au ascuns, dar tu? Te-ai pierdut?

-Nici vorbă, Zmeurică! Îmi caut o culoare, ca să pot avea și eu haine frumos pictate ca ale celorlalte vietăți. Dacă n-aș fi prea îndrăzneță, aș putea să te rog să-mi împrumuți puțin din culoarea ta? Roșu este o culoare superbă și cred ca mi-ar sta bine...

- Picurici, eu cred că ești frumoasă așa cum te-a lăsat Dumnezeu, dar dacă tu îți dorești să fii colorată ca mine, ia de-aici puțină culoare!

Și atunci, stropi din suc colorat al Zmeuricii a transformat-o pe Picurici în prima picătură de ploaie roșie. Picurici îi mulțumește din inimă Zmeuricii, se salută și fiecare pleacă pe drumul său.

Nu durează mult, iar în drumul lui Picurici apare o afină:

-Salutare! Eu sunt Picurici, tu cine ești?

-Salutare, Picurici! Eu sunt Afinuța, încântată de cunoștință! Ce te-duce pe aici, Picurici?

-Afinuțo, îmi caut o culoare! Mai înainte m-am întâlnit cu Zmeurica și mi-a dat puțin din culoarea ei, dar văzându-te pe tine, mi-am dat seama că albastru îmi place mai mult decât roșu...ai putea, te rog, să-mi împrumuți puțin din culoarea ta? Albastru cred că mi-ar sta mai bine!

Atunci, Afinuța îi răspunde:

- Picurici, eu cred că ești frumoasă așa cum te-a lăsat Dumnezeu, dar dacă tu îți dorești să fii colorată ca mine, ia de-aici puțină culoare!

În acel moment Picurici își schimbă hăinuța roșie într-una albastră, cum nu multe făpturi aveau. Picurici îi mulțumește din inimă Afinuței, o salută și pleacă la drum, mândră de noua ei culoare.

Și cum cred că v-ați prins deja că Picurici nu-i o făptură foarte hotărâtă...cum și noi mai suntem uneori...cu cine credeți că se întâlnește: cu o portocală! Ați auzit bine! O portocală.

-Salutare! Eu sunt Picurici, tu cine ești?

-Salutare, Picurici colorat!Nu pot să nu observ ce culoare aparte au hăinuțele tale...Dar întâi să mă prezint: eu sunt Portocala.

-Îmi pare bine de cunoștință, Portocalo! Hăinuțele mele sunt albastre datorită Afiņuței, fiindcă mi-a împrumutat din zeama ei. Dar....dar....văzându-te pe tine...mi-am dat seama că hăinuța ta îmi place mai mult...E așa strălucitoare, la fel cum e și soarele... Și tare mult mi-ar plăcea să am o haină ca a ta. Ai putea, te rog, să-mi împrumuți puțin din culoarea ta?

Și după cum v-așteptați, Portocala îi răspunde:

- Picurici, eu cred că ești frumoasă așa cum te-a lăsat Dumnezeu, dar dacă tu îți dorești să fii colorată ca mine, ia de-aici puțină culoare!

Atunci Picurici îmbracă o haină nouă, strălucitoare așa cum era și cea a Portocalei. Îi mulțumește Portocalei și își vede de drum...merge și tot merge, iar ca noi toți, o cuprind gândurile: „Oare mă prinde haina galbenă? Parcă îmi plăcea mai mult cea albastră...sau poate cea roșie? Off, de ce nu mă pot hotărî...mie îmi plac toate culorile..”

În timp ce Picurici mergea îngândurată și oarecum nehotărâtă în privința deciziilor, se întâlnește cu Dumnezeu:

-Făptură mică, de ce-ți sunt ochii triști?

-Off, Doamne...mi-ai dat șansa să-mi aleg o culoare dintr-atâtea câte există...Zmeurica mi-a dat culoarea roșie, Afiņuța mi-a dat culoarea albastră, Portocala pe cea galbenă...Nu știu ce să fac...uneori îmi place mai mult roșu, alteori albastru și alteori galbenul...De ce celelalte ființe sunt hotărâte, numai eu nu știu ce culoare îmi doresc?

-Ha,ha,ha...se amuză Dumnezeu de cele auzite. Făptură mică, tocmai ai găsit motivul pe care te-am creat fără culoare! În lumea întreagă făpturile au culorile pe care le-am ales de cuviință, însă tu, draga mea, ai rămas așa, pentru că, tocmai tu, alături de ceilalți frați, faceți ca toate să strălucească în bătaia soarelui...fiindcă numai datorită vouă acest lucru este posibil. Tu ai posibilitatea de a alege să strălucești lângă orice făptură alături de care te vei așeza și de a-i împrumuta din culoare cât timp veți fi împreună.

-Mulțumesc, mulțumesc! Acum am înțeles, spune Picurici fericită. Doamne, cum le știi tu pe toate! Nu mai am de ce să fiu tristă, fiindcă pot avea orice culoare îmi doresc datorită ție!

Ei, așadar, de atunci Picurici a trăit fericită, alături de frățiorii ei, luminând întreaga natură și reflectând cele mai frumoase culori din curcubeu, iar noi o vedem de fiecare dată când soarele apare timid, dar dornic de a încălzi natura după ce picăturile de ploaie își termină dansul grațios.